

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ ศึกษาข้อมูลเอกสารการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะเทศบาลตำบลอ่างศิระ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากชุมชน รวมทั้งสังเกตการณ์ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. เสนอผลการแปลผล

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษา 2 แบบ คือ

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร (documentary research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้อง
2. การวิจัยแบบสำรวจ (survey research) โดยการใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเทศบาลตำบลอ่างศิระในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีรายชื่อในการใช้ถังขยะมูลฝอยซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 500 ราย (ข้อมูลจากทะเบียนรายชื่อผู้เสียค่าขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลอ่างศิระ ประจำปี 2552)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตรของ Taro Yamane โดยได้กำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) ร้อยละ .05 ภายใต้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่มีรายชื่อในการใช้ถังขยะมูลฝอย

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 หรือ 0.05 เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ .05

แทนค่าสูตร

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n)} = \frac{500}{1 + 500 (0.05)^2}$$

$$\text{ดังนั้นจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น} = 222$$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการ วิจัยเชิงปริมาณเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ตรงกับเป็นจริงและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Checklist) ซึ่งถามเกี่ยวกับ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนประกอบด้วยลักษณะคำถามแบบปิด (Close Questions) มี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการดำเนินงานกิจกรรม จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการใช้ประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการติดตามประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนด้านต่าง ๆ

ในการตอบแบบสอบถามมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบ ทำเป็นประจำ	ให้คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ตอบ ทำบ่อยครั้ง	ให้คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
ตอบ ทำนานๆครั้ง	ให้คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
ตอบ ไม่เคยทำ	ให้คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดโครงสร้าง เนื้อหา และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับเนื้อหาโดยนำเสนอต่ออาจารย์ ลือชัย วงษ์ทอง และ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยมี นายกเทศมนตรีตำบลอ่างศิระ ปลัดเทศบาลตำบลอ่างศิระ และหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขเทศบาลตำบลอ่างศิระ (กำกับดูแลโดย นายสงกรานต์ นพพันธ์ รองนายกเทศมนตรีตำบลอ่างศิระ) ตรวจสอบรายละเอียดและความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน สำนักงานเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ แล้วนำมาประมวลผลหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการประมวลผลค่าทางสถิติ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่มีความสมบูรณ์ไปในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้ถึงขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลอ่างศิระ ตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำนวน 222 ราย โดยทำการแจกแบบสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และจะทำการเก็บข้อมูลในช่วงเวลา 17.00 - 18.00 เพื่อจะได้พบกับผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด

2. การเก็บข้อมูล จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เฉพาะประเด็นที่สำคัญเพื่อเป็นการตรวจสอบ ยืนยันความถูกต้องที่ได้จากการสำรวจ พร้อมทั้งสังเกตแบบมีส่วนร่วม จดบันทึก พูดคุย กับผู้นำชุมชนแต่ละชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติตามความมุ่งหมายและสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ในการบรรยายลักษณะข้อมูลทั่วไป พร้อมเสนอตารางประกอบการบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการบรรยายการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยพร้อมเสนอตารางประกอบการบรรยาย
3. การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การหาค่าความแตกต่างและความแปรปรวนระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใช้ค่า t - test ใช้ในการเปรียบเทียบในการหาค่าความแตกต่าง และ One - way ANOVA ใช้ในการหาค่าความแตกต่างของตัวแปร โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกณฑ์การแปลผล

นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (อาจารย์ถิ์ชัย วงษ์ทอง, 2550, หน้า 69)

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย (Range)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\
 &= \frac{4 - 1}{4} \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ที่ให้คะแนนการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน

คะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25 หมายถึง การมีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University